

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Examina

i

Helsingørs højere Realskole

I JULI 1876

HELSINGØR.

Trykt hos Grüner & Søn.

1876.

INDBYDELSESSKRIFT

til

de offentlige Examina

i

Helsingørs højere Realskole

I JULI 1876.

Udgivet af

V. LASSEN.

Indhold:

Et Bidrag til Helsingørs Historie. Ved Udg.
Skoleefterretninger for Skoleaaret 1875—76

HELSINGØR.

Trykt hos Grüner & Søn.

1876.

ET BIDRAG

TIL

HELSINGØRS HISTORIE.

Det havde været min Hensigt at fortsætte de Bidrag til Helsingørs Historie i forrige Aarhundrede, som nu alt i en Række af Aar have været optagne i Skolens Indbydelsesskrifter, til Aarhundredets Udgang. Men flere Omstændigheder, derimellem især Savnet af nogle af de Protokoller og Brevskaber m. m., hvis Benyttelse maatte være en Betingelse for Udførelsen, have, i det mindste for i Aar, forhindret mig derfra. Som et om end kun mindre Supplement til de i nævnte Bidrag spredte Efterretninger om Byens Overdrev og til yderligere Oplysning om dette Overdrevs Udstrækning og Beskaffenhed, saaledes som det var ved Midten af Aarhundredet, altsaa før end dets Deling mellem Byen og den omliggende Del af Amtet havde fundet Sted, har jeg imidlertid troet, at følgende to Breve fortjente at meddeles, det ene fra Sjællands daværende Stiftamtmand, Gehejmraad Scheel, til Helsingørs Magistrat, det andet til samme Magistrat fra Byens eligerede Borgere og forsynet med dens Jordejeres Paategning.

Udg.

Et Bidrag til Helsingørs Historie i forrige Aarhundrede.

I.

Fra Stiftamtmanden Gchejmeraad Scheel til Helsingørs Magistrat*).
Ædle og velvise Borgemester
og Raad!

Iblandt andet mere, som allernaadigst er anbefalet en angaaende Landvæsenets Fremtarv og Nytte anordnet Commission, befindes efterskrevne 4 Poster, hvorom det er Hans Kongelige Majestæts Allernaadigste Villie, at det til behørig paafølgende Foranstaltning skal udfindes, hvorledes samme bedst kan iværksættes, saa at ikke alene de ellers nu havende Uleiligheder, men endog de Vanskeligheder, som i en eller anden Tilfælde maatte synes at være mod den derved i sig selv tjenlige Forandring, kunde i Alt vorde hævet og derpaa bequemmelig raades Bod, nemlig:

1. Hvorledes de nu paa de fleste Stæder værende Overdrifter kunne deles, saaledes at enhver Bye og enhver Lodsejere i Byen kunde vide hans Andeel og have Frihed samme at indhegne.
2. Hvorledes der kunde sættes Gjerder eller kastes Grøfter mellem alle sammenstødende Byers Marker, paa det enhver Bye kunde have sine Marker for sig selv indhegnede.
3. En Lodsejer, som i en Fællets-Mark har sin for sig adskilte Jord, at vorde tilladt samme Jord at indhegne, imod at han derfor kortedes i den Græsning, han maatte have i Fællig med de andre.
4. Hvorledes det kunde iværksættes, at de fællets

*) Magistratens Medlemmer vare den Gang Borgmester Fersleff, Viceborgmester Milan, Raadmand og Byfoged Mønicken, Raadmand og Postmester Enghavn og Raadmand Dahl.

Aaer bløve oprensede og at fællets Moser og Moradser ved derudi opkastede Grøfter udtørrede for derved at vinde mere og bedre Engbund og Agerland.

Commissionen har derfor af mig begjært en udførlig Forklaring efter nøyeste Undersøgning og Overlæg, saa vidt det Kjøbstæderne i Sjællands Stift kan vedkomme, og at det derudi anføres

angaaende 1ste Post:

- a. specialiter ved deres Navne alle under hvert Sogn eller Kjøbstad værende Overdrifter,
- b. beskrives hvad Størrelse hver Overdrift omtrent har i sin Omkreds og Strækning mellem visse Mærkesteder af Byer, Søer, Bakker etc ,
- c. hvor mange og hvilke Lodsejere derudi have Deel, item hvor langt Overdrevet er dem fraværende,
- d. hvor mange Høveder enhver Lodsejer er berettiget at have derudi, og om enhver af dem desuden indsætter saa mange Faar eller andre slige Creaturer og Smaakræe, som de selv ville, eller hvor mange af disse de mod et Høved anslaaer,
- e. om han veed sin Jord, Tjørne-Hugst og andet Brug paa Overdrevet, eller samtlige Lodsejere have Grunden aldeles fællets,
- f. om der findes stor Skov af Eeg eller Bøg, samt Underskov, Elle- og Tørvemoser, og af hvad Tilstand og ongefæhrlig Begreb hver Slags befindes, item om hver Lodsejer deraf har sin visse Deel, eller de derover alt tager i Flæng,
- g. om derpaa nogen stor almindelig Vanding, og i hvad Søe, Aaer eller Kiær findes,
- h. om der gaaer nogen almindelig Kirke- eller anden alfar Vej gjennem Overdrevet anderledes, end den jo ved Overdrevets

Afdeling enten kunde beholde sit sædvanlige Løb eller paa anden bequem Maade omlægges,

- i. hvorledes Overdrevet med sit Tilbehør mellem Lodsejere kan deeles, saa at enhver veed, hvad han baade deraf og af Gjerdernes Deeling paa sin Part for sig selv kan have;

angaaende 2den Post:

- a. hvor mange og hvilke Byer der med sine Marker sammenstøder til fællets,
- b. om der imellem forhen har været Gjerder, hvorledes da deelt, eller om ingen har været, paa hvad Maade de nu oprettede Gjerder dem da bedst kunde tildeeles, samt hvorved Indhægingerne efter Stedets Omstændigheder meest fordeelagtig lod sig gjøre, saasom enten med Steen, Grøfter, levende Gjerder, eller andet, hvorved Underskov kunde undværes eller spares;
- c. om noget hinderligt deri skulde møde, hvori det bestaaer, og hvorledes det da var at afhjælpe;

3die Post:

forklarer sig selv og finder formodentlig ingen Vanskelighed;

angaaende 4de Post:

- a. hvor mange Aaer der findes, paa hvilke Steder, hvor store omtrent i Længde og Breede, og udi hvad Stand de ere,
- b. hvo deraf er Ejere, hvor vidt enhver Ejeres Andeel gaaer paa alle Sider, samt hvorledes og i hvad Tid de vedkommende med hverandre bedst og snarest kunde bringe samme overalt i god forsvarlig Stand,
- c. ifald der findes nogen særdeeles store fællets Moser, hvo Lodsejere ere, og hvorledes slige Moser til Engenes Forbedring kunde udgraves.

Thi ville de det aller snarest muligt er, saa vidt deraf maatte kunne vedkomme Helsingøer Kjøbstad i nogen Maade, meddele

mig forbemeldte Forklaring over enhver Post især paa det tydeligste, tillige med deres Betænkning, hvorledes enhver af de Vanskeligheder, der i nogen af ermeldte Tilstænde maatte møde, bequemmeligst paa alle Sider var at hæve uden i mindste Maade at blive til nogen Hinder og Ophold i hans Majestæts aller-naadigste Øjemærke at befrie Landvæsenet for indbemeldte skadelig Fællestsskab og de Ulejligheder, hvorudover en Lodsejer ej engang er i Stand til at føre sig saadan Ejendom ret til Nytte, mindre samme at kunne forbedre.

Jeg forbliver

Kjøbenhavn

d. 6. December 1857.

Deres

tjenstvillige Tjener

Scheel.

Til

Magistraten i Helsingør.

(Efter i Overensstemmelse med gammel Forretnings-Vedtægt at have sendt Stiftamtmandens foranstaaende Skrivelse til de eligerede Borgeres Erklæring modtog Magistraten følgende Svar).

II.

Fra Helsingørs eligerede Borgere til Magistraten.

Siden at det har behaget den velædle Magistrat at tilsende os som Byens Formænd Hans Excellence Hr. Gehejmeraad og Stiftamtmand Scheel til dem ergangne Skrivelse under Datum 6te December sidstleden Aar, hvorudi Højbemeldte Hans Excellence forlanger den muligste fuldstændige Oplysning og Efterretning om adskillige Poster betræffende Landvæsenets Forbedring etc., saa have vi da og været forsamlet for samme efter vores bedste Indsigt og Vidende at overveje, hvorledes vi herudi kunde komme lidet til Hjælp i Hans Kongelige Majestæts aller-naadigste og højstpriselige Hensigts Fuldbyrdigelse. Men da

der ikke vel af os kan ventes den fuldkomne Indsigt i Landvæsenet, som vi gjerne ønskede os og virkelig til et saa vigtigt Værks Befordring udfordres, hvortil kommer, at der ickun findes faa iblandt os der har været eller ere Jordejere, hvorved man maatte kunne have faaet nogen Oplysning om hvorvidt denne Byes Jorder eller Fælletsskab med omliggende Landsbyer strækker sig, saa haabe, at det icke regnes os til Last, at vi icke bedre kan fremkomme med vores Skyldighed, end saaledes, nemlig:

angaaende den 1ste Post:

- a. Her ved Helsingør er icke mere end eet Overdrift, som er i Fælletsskab med en Deel omliggende Landsbyer og almindelig kaldes den store Overdrift.
- b. Samme Overdrift er i Længden for det første paa Kant fra Bilet*), som da bekjendt ligger her tæt ved Helsingør, og til Pleyelts Bye, ongeføhr $1\frac{1}{4}$ Miil, og som den strækker sig fra Helsingørs Byes Jorder og støder an mod næsten alle Tikjøb Sogns Byes Marker, bliver samme Overdrift dernæst ongeføhr $3\frac{1}{2}$ Miil af Distance. Ellers er her adskillige Damme**) og Bække paa samme fællets Overdrift, men hvad deres Navne egentlig ere, hvorledes Strækningeu fra eet Sted til et andet i Marken, kort eller langt fra hinanden, saa vel som anseelige Bakker og øvrige Situation angaaer, da

*) Gaarden Bilet eller Bilit laa omtrent en Fjerdingsvej fra Byen og blev faa Aar efter nedrevet.

**) Blandt Overdrevets Søer og Damme nævnes andelsteds Sortesø, Dyresø, Skovdammen, Pundfiskerdammen, Spillepengedammen, store og lille Sidsledam, fra hvilke sidste Vandet lededes til Byen, m. fl., samt Hængedammen og Rendetapperdammen (senere kaldte Fløcks eller Pflocks Damme), hvorfra Vandet lededes til Kronborg.

- falder samme os altfor vidtløftig at eftergrandske eller her at beskrive, men derpaa faaer vel bedst forfattes en Siuns og Grandsknings Forretning, saa og derefter indrettes et Situations Chartre til den Kongelige Commissions nøjere Efterretning, omendskjøndt samme vil koste anseeligt, og for hvilke Udgifter Helsingør trænger højlig til at vorde befriet.
- c. Udi samme Overdrifts Græsning ere lodtagne Helsingørs Kjøbstad, Tikjøbs Sogn (NB. undtagen Hornebye, Haureholm og Holmegaards Byer), af Asminderøds Sogn er Danstrup, Langerød, Søeholm, Nyeboe og Toelt, og af Conferentsraadinde Rostgaards Gods er Mørdrup, Espergjerde, Katterup og Ørsholt. Overdrevet ligger tæt op til alle Lodsejernes Marker, undtagen Saane, Steenstrup og Hornebæks Byer, hvilke ligger en Fjerdingvej fra Overdrevet.
- d Overdrevet bruges i Flæng, og ingen Lodsejere veed, hvor meget han er berettiget til eller maae have derpaa, men driver saa meget Qvæg og smaa og store Creaturer derpaa, som han selv synes, og derfor er der heller ingen Regel for hvor mange smaa Creaturer der skal regnes paa eller til eet Hoved.
- e. Hist og her findes paa forbemeldte fællets Overdrift adskillige smaa og store Tjørnebuske, hvorom Skovriderne er bekjendt.
- f. Ligeledes findes ogsaa paa samme fællets Overdrev adskillige Slags stor og smaa Skov, med en stor Deel smaa og store opskaarne og uopskaarne Tørvemoser*), om hvis Beskaffenheder

*) Som de for Byens Tørveskær vigtigste af Overdrevets Moser har jeg paa forskjellige Steder, hvor de for dette Tørveskær gjældende Bestemmelser omhandles, fundet følgende nævnte:

1. De saa kaldte Smaamoser, hvor det efter Amtsforvalterens Udvisning tillodes uformuende Borgere at skære og hente deres Tørv,

Skovriderne iligemaade bedst kan Oplysning give, siden at os icke er bekjendt, at nogen Lodsejere deraf har sin visse Deel, uden aleeneste Helsingørs Indvaanere for een dem af Sahlig og Højlovlig Ihukommelse Kong Frederik den Fjerde allernaadigst tilskjenket Mose, som kaldes Trøstholms Mose.

-
2. Refsmosen imellem Teglstrups Hegn og Horserød. Her fik de af Byens Borgere, der selv havde Heste og Vogn, udvist Tørveskær i Overværelse af Byens Borgmester og Raad,
 3. en Mose, adskilt fra Refsmosen ved Jagtvejen. Til Tørveskær i denne havde Borgmester og Raad fortr nsvis Adgang efter Udvisning af Amtsforvalteren og denne Udvisnings Approbation af Amtmanden,
 4. det store Hospitals Mose, ogsaa kaldet den nederste Spandevands Mose, og
 5. det lille Hospitals (o: Faltighusets) Mose eller den øverste Spandevands Mose. Fra disse to Moser, der angaves at ligge sønden for Landevejen til Esrom henimod Halvvejsbakken (?) kunde Hospitalsforstanderen fordre det for Hospitalerne fornødne Forraad af Tørv udvist af Amtsforvalteren,
 - 6 Teglgaards Mosen, beliggende norden for Spidsbjerg,
 7. Storemosen og Langemosen i den nordlige Del af Teglstrups Hegn. Disse to Moser vare dog alt i Begyndelsen af Aarhundredet næsten opskaarne.

(Om de ved eller paa Byens Skjel liggende Moser s. nedenfor 4de Post c.)

Hvilken Betydning Tørveskæringen i disse Moser forøvrigt har havt for Byen, viser Størrelsen af nogle af de aarlige Tørveudvisninger, over hvilke Regnskabet er opbevaret.

Saaledes udvistes t. Ex. i Aaret 1728 til helsingørske Borgere i Smaamoserne alene ikke mindre end 1244 Læs Tørv. I Aaret 1735 skares i Trøstholmsmose 260 og i Smaamoserne 240 Læs. Til et Læs Tørv regnedes 8 Kvadrat-Favne Sætteplads.

- g. der findes adskillige Vandings Søer, Damme og Kiær, hvorom denne Post er besvaret under Membr. b. første Post og Membr. a. 4de Post
- h. Der gaaer adskillige baade almindelige Kirke- og alfare Veje saa vel som Konge- og Jagtveje over Overdrevet, hvilke vel tildeels uden særdeeles Hinder paa bequem Maade kunde taale Forandring fra deres forrige Løb, ifald Comissionen og andre høje Foranstaltninger det maatte finde fornødent.
- i. Hvad dette fællets Overdrevs Deeling mellem Lodsejerne angaaer, saa vil vel saame efter vores uforgribelige Tanker og Indsigt blive noget vel vanskeligt, helst da der er, som før er meldt, et saa stort Fælletsskab, med mindre at saadan en særdeeles Kongelig Naade og Dispensation maatte forundes Helsingørs Byes Indvaanere, at de først, saaledes som Enhver syntes at have Raad og Formue til, maatte her ved Byen lade indlægge og indhegne hvad og hvor dem synes at kunne være belejligt og nyttigt, da det blev siden Enhvers Sag, hvor vidt han derudi havde Indsigt til at befordre baade sit eget og det almindelige Bedste, om hvilken Kongelig Naade og Mildhed man lige saa vel kan gjøre sig Haab og Forsikkring i vores itzige allernaadigste Konges alleromhyggeligste Regjerings Tid, som det i Sahlig og Højlovlig Ihukommelse Frederik den Andens Tid under Dato Fredericksborg den 11te May 1586*) allernaadigst er bevilget Helsingørs Indvaanere

*) Frederik den Andens af Helsingørs Magistrat og eligerede Borgere under de langvarige Forhandlinger om Overdrevet saa ofte paabe- raabte Kongebrev lød fuldstændig saaledes: Wii Frederich thend andenn etc gjøre alle witterligt, att ephersom wore wndersotter osz elsk^e borgemester, raadmend och menige borgere wdj wor kiöpsted Helszingöer haffue wnderdanigst laditt giffue osz till kiende,

den Tid at indtage og indhegne saa meget som dem saa at sige lystede, hvorudi vi som Byens Formænd vil ønske denne Post til Befordring recommanderet. Og hvad der da icke bliver indlagt, faaer met henligge ønten under Fælletsskab som tilforn eller til hvilken anden Indretning, som den Kon-

att ther omkring theris bye skall were enn skarp egenn, saa the ther offuer lide stor mangell og brøst for straafoeder, och epther slig leylighed skall een partt borgere met wor leensmandtz ther sammestedt hans raad och samtycke were wdluist paa byenns forthaa nogle smaa löcker och haffuer till att indtheppe sammestedt att bruge for aarlig jordskyld till for^{ne} Helsingøers bye, huilcke for^{ne} löcker och haffuer udj gammell thid, epther som gammell diiger och grauffuer wduiszer och gamble mend witterligt er, skall were jndhegnitt och brugtt, før end byenn er bleffuenn affbrentt aff riigens finder, och mennighedenn ther offuer er kommenn wdj armod och jcke kunde holde thenum wed lige och magtt som tillfornn, medenn aff slig aarsag haffue altbid siidenn liggitt øde jndtill nu, wnderdanigst therfore begierendes, att wij naadigst wille bevilge thenum samme löcker og haffuer att maa indtheppe og indhegne, thia paa thet for^{ne} wor kípsted maa forbedris och wore wndersotter sammestedt thenum thesz bedre nere och bierge, haffue wij naadigst epther theris wnderdanigst begicring beuulgitt och tillatt, at for^{ne} wore wndersotter och jndbyggere wdj for^{ne} wor kípsted Helsingøer mue herepther jndhegne for^{ne} forthaa och grnd jndtill skouffuenn mere och widere, end the till thesz hafft haffuer, och thet siidenn haffue, niude och bruge till agger jord och seeland, till auffil och andenn brug, som the thet kunde gjøre thenum nøttigstt, och skall borgeremestere och raadmend deele och skiffthe samme jord och eggenomme eblantt borgerne epther huer theris leylighed och sette och thaxere, huilcke som theraff bekommendes worder, huer sin andeell for en tilbørlig jordskyld, som the aarligen ther aff skulle giffue, huilcken jordskyld till byenns nytte, fremtharff och bedste

geltge Commission eller andre høye Foranstaltninger maatte finde for bedst.

angaaende den 2den Post:

- a. Er forben under b. c. og d. forklaret og oplyst saa vidt os mueligt er.

skall foruendis och anleggis och till ingen anden brug, och huilcke wdj saa maade aff samme jord bekomme, the skulle thet ther epther niude och beholde till thenum och theris eptherkommere och arffninge, som ere byenns jndbyggere och borgere, emedann the thend forordnede jordskyld aarligen till rette thide ther aff fornøygendis och wdredendis worder, dog skall jcke nogenn maa panttsette, selge eller nogenn andenn maade affhende aff samme jord till nogenn, som jcke er bosiidendis borgere ther sammestedtz och borgerlig rett wndergiffuen och will och kannnd wdrette och fuldgjøre borgerlig plichtt, thønge och rettighed, haade till osz och kronnenn och till byenn, och paa thet ther mit maa haffues lillbørlig tillsiunn, tha om nogenn aff armod och anden leylighed trengis sin anpartt wdi forae jord att affhende, skall det skie met borgemestere og raadmendtz widskab och samthykke och wdi theris neruerelze paa raadhuszitt eller till byethingit och jcke andenn stedtz, och skulle the were plichtig att haffue achtthet paa, att aff samma jord jcke affhendis till nogen, som jcke er borgere, at ther offuer j framthidenn samme eggendomme jcke skulle byenn eller byeszenns jndbyggere frauendis, thersom anderledis ther met handledis end som fornitt staar. Thi forbiude wij wore fougitter, embitzmend och alle andre foruere wore wndersotter borgemestere, raadmend och mennige borgere wdi foruere wor kiøpsted Helszingøer heremod paa foruere løcker och haffuer att jndhegne och bruge, niude och beholde, epthersom fornitt staar, att hinder eller wdi nogen maade forfang at gjøre. Wnder wor hylliste och naade. Giffuit paa Frederichsborg thend XI Majj aar MDLXXXVI.

(Dette Frederik den Andens Kongebrev blev senere — under 6te Maj 1657 — confirmeret af Frederik den Tredie).

- b. Er os icke bekendt at have været andre Gjerder paa dette fællets Overdrev end at Helsingørs Ejendoms Jorder ere og altid har været indhegnet, dels med Tørve- og dels med Steengjerder, men hyad de omliggende Landbyers Gjerder har været angaaende, da er os ubekjendt, hvorledes dermed i forrige Tider har haft Beskaffenhed, eller og hvorledes de i gamle Tider kan have været gangene eller indrettode. Paa hvilken Maade ellers Indhegningen eller Luckningen herefter bedst maatte kunne skee, enten med levende Gjerder Steen, Grøfter eller andet, hvorved Underskov kunde undværes eller spares, da meene vi, at derom den bedste Oplysning og Forklaring fra Jordejerne monne indløbe.
- c. Derom kan vi icke endnu understaa os til at sige fra eller til, videre end at vi icke just for Tiden kan see hvad som skulde møde til Hinder i et saa nyttigt Værk, hvor baade Hans Kongl. Majstæts allernaadigste Villie, Hjælp og Befordring er ved Haanden, og de der da har Raad og Formue saa vel som Videnskab til at betjene sig af Leylighederne maa i vore Tancker gjøre sig een Fornøjelse af at befordre baade deres egen og effterkommendes Forfremmelse, Gavn og Nytte, ligesom vi haabe at der nok bliver dennem, der seer dybere ind i disse Høypriselige Hensigter end vi, saa at alle Ting nock i Tiden maa falde ud til Hans Kongl. Maystæts Allernaadigste Hensigtes Fuldbyrdigelse, hvorudi vi efter allerunderdanigst Pligt og Skyldighed i Tideu og forefaldne Tilfælde icke skal forglemme at indkomme med hvad vi her efter maatte kunne udfinde at være til Befordring.

Den 3 die Post

forbigaaes efter Hans Excellence Hr. Stiftamtmandens naadige

Skrivelse som noget, han formeener forklarer sig selv og finder formodentlig ingen Vanskelighed.

angaaende den 4de Post:

- a. Her findes nogle smaa Aaer, som løber ud ad Stranden til, uden nogen synderlig Hinder for nærværende Tid, saa som samme med tilbørlige Broer paa de fornødne Steder ore forsynede.
- b. Af disse forbemeldte Broer vedligeholder Helsingørs Bye de tvende o: den saa kaldede Slibebro*) ved Kjøbenhavns Landevej her fra Helsingør, saa og Hjulebeksbroe, som ligger ved Strandvejen fra Helsingør til Cronborg Gevær Fabrique, hvilke Aaer man icke kan sige enten at være til Hinder ey heller lettelig og til nogen Nytte at kan forandres i deres Løb eller Ordeu.
- c. Særdeeles store Fællets Moser findes her icke uden den store Helsingørs Byes Mose, der kaldes Trøstholms Mose, hvormod forhen er meldt, og allernaadigst er skjenket til Helsingørs Kjøbstad saa og alcene for Byens Indvaanere er tilfælles.

Dog findes mange mindre og middelnaadig store saa vel som andre smaae opskaarne og uopskaarne Moser her paa foran meldte fællets Overdrev, som før er meldt, hvor af formodentlig en Deel kunde blive nyttige til Engbund, ja vel tillige fandtes dem, som sig deraf vilde benytte og lade udgrave, hvilke Moser man en Deel til Slutning kan forklare til nærmere Oplysning under en Grændseskjels Forretning, som efter Kongl. allernaadigste anbefalede Commission er forfattet udi Aaret 1686 angaaende Helsingørs Byes visse frie Eyendommers Grændser fra Cronborg Ambts Fælletsskab ved

*) Slibebroen laa imellem første og anden Teglgård og skal have havt sit Navn af en tidligere der beliggende Slibemølle.

de allernaadigst dertil anbefalede Conducteurer Rasmus Brøgman og Hans Thommesen Sebbelou, saaledes af Indhold: „Helsingørs Byes Skjel imellem dens Jurisdiction og Cronborg Birck begynder fra Skjellebecksbroen ved Snekkersteen og efter dens Rendeløb først til Rørbeck, derfra til Kraagemose og Esbelynge og forbie Gl. Klostermose til Lange Lyngs Mose og forbie liden Gl. Klostermose norden forbie Eegholms Mose, tvert over Kongeveyen ved Halvveysbeck, tvers over Gorre Landevey, tvert over Berrilts Slet og til Høylynge og gammel Nye Mose, forbie 10 Mands Mose udenfor Brænde Mose, og vesten forbie Sortebecks Mose til Troldrenden og Dyre Søen, vesten de Fattiges Mose og Horcke Mose og til Slagter Mosen, tvert over Holboe Herrits Vey og grændser til Langemose, med et Beckedrag, østen forbie 16 Mænds Mose, østen Sorte-Søe Ende forbie, og gaær over Fiskmesters Mose til norden igjennem Elledraget, som løber til Skidenbeck over Teilstrups Vey, østen forbie Hvidelycke Dam og igjennem Rendedraget og østen forbie Kaaberhuus Lycke og Gjerde, langs med Hjulebecks Rende til Hjulebecks Broe, saa som de Kongelige Commissarier ved Land Maalingen er bleven foreviist. Forestaaende er da alt hvad vi for nærværende Tiid viide herudi at oplyse, og som vi saaledes efter vores Pligt og Skyldighed har udstædet det os har været paalagt, det bedste vi have kunnet, saa bede vi at dermed tages til tacke, og at vi maa undskyldes om det icke er saa godt som havde været at ønske. Iøvrigt henlever vi med megen Estime.

Velædle og Velviise

Helsingør, d. 31te Januar 1758. Hrr. Borgemestere og Raad

Deres ærbødige Tjenere

Hans Christian Hansen, Hans Soldenes, Thim Westphal, Engel-

brecht Holm, J. Golfrid Rother, H. Peter Frøde, A. Fetersen, Niels Johansen, Carl Kock, H. Møller, Lorentz Jacobsen, P. B. Gyrsting, R. Andersen.

Hvad forestaaende Poster er betræffende, som af Byens 16 Mænd er indgivet til Besvaring paa Hans Excellence Hr. Geheimeraad og Stiftamtmand Scheels Skrivelse til Deres Velviis- heder angaaende een fuldstændig Oplysning og Efterretning om Landvæsenets Forbedring, da kan vi underskrevne Jordejere icke give bedre Oplysning der om end hvad som udi bemeldte Posten allerede er mentioneret. Helsingør, den 2den Marts 1758.

G. F. Milan, J. A. Speth, Svend Poulsen, Morten Ibsen, Jens Nielsen, Andreas Erlandsen, F. Deichman, Diderich Volch- man, Ole Svendsen, Jens Erichsen, Hans Sørensen.*)

*) De eligrede Borgeres Erklæring med den af Byens Jordejere skete Paategning blev den paafølgende 30te Marts tilsendt Stiftamtmanden af Magistraten, som i sin endelige Svarskrivelse ganske sluttede sig til Formændenes Fremstilling. Med Hensyn til Byens opgivne Skjel bemærkede kun Magistraten, at „da dette Grændseskjel mulig aldrig har været opgrøftet og heller ikke med fornøden Mærkeskjel forsynet, saa veed nu for Tiden hverken Magistraten eller de Ældste af Byens Indvaanere nogen fuldstændig Rede herom“, og om Overdrevet i det Hele, „at dette vidtløftige Overdrev for Tiden til største Deel ligger øde og ubrugelig, uden Nytte enten til Græsning eller Andet“.

SKOLEEFTERRETNINGER.

AFGANGSEXAMEN 1875.

Ifølge Undervisningsministeriets Bestemmelse afholdtes den skriftlige Del af Prøven den 15de og 16de Juni, den mundtlige den 3die, 5te og 6te Juli. Hr. Professor Dr. phil. A. Steen overværede denne sidste som Examenscommissair og deltog selv i Censuren i Mathematik, Naturhistorie, Naturlære og Fransk. I de øvrige Fag censurerede efter Indbydelse foruden Skolens egne Lærere d'Hr. Overlærer Børresen i Engelsk, Slotspræst Friedenreich i Tysk, Pastor W. Nielsen i Dansk og Historie og Kommandør Prøsilius i Geografi.

De af Ministeriet givne skriftlige Opgaver vare:

I Dansk:

Det Indre af Afrika.

I Tysk:

Medens Portugiserne søgte Søvejen til Indien, idet de fulgte Afrikas Kyster, havde Genueseren Christopher Columbus fattet den lykkelige Tanke at søge det samme Vidunderland ved en vestlig Fart over det store Hav. Forgjæves meddelte han sin Fødeby Genua, Portugiserne og Englænderne sin Plan; allevegne blev han afvist som en Sværmer og Æventyrer. Til sidst lod Dronning Isabella af Castilien, i sit Hjertes Glæde over den lykkelige Erobring af Granada, sig bevæge til at udruste tre Skibe og betro den dristige Søfarer dem. Den tredie August 1492 forlod han den andalusiske Havn Palos, og sejlede forbi de canariske Øer altid mod Vest. Skibsmandskabets Frygt og Bekymring voxede med Afstanden, og gik til-

sidst over i aabent Oprør. De truede deres Fører med Døden, hvis han ikke vendte om, da endelig den tolvte October Opdagelsen af Øen Guanahani frelste ham og aabnede Verdens Øjne.

Æventyrer, Abenteuerer. betro, anvertrauen. forbi, an- vorbei.
 Skibmandskab, Schiffmannschaft. Bekymring, Besorgnis.
 Afstand, Entfernung. Oprør, Empörung.

I Arithmetik:

1. 7 Arbejdere udføre et bestemt Arbejde. I 6 Dage have 3 af dem udført hver $\frac{1}{10}$ af det hele, de 4 andre have udført hver $\frac{1}{19}$ deraf. Hvor mange Dage maa de endnu arbejde paa Fuldførelsen deraf, naar de vedblive at arbejde med samme Kraft?

2. At beregne Værdien af $\frac{10006^{18}}{10003^{19}}$

(I dette Exempel faaes 8 paalidelige Decimaler ved en fem-ciffret Tavle).

3. At finde x og y udtrykte ved a og b, naar

$$\frac{x}{a} + y = 1,$$

$$xy = -b - \frac{b^2}{a}$$

I Geometri:

1. Ved Konstruktion at bestemme et Punkt i en given ret Linie saaledes, at Linier derfra til to givne Punkter i samme Plan som den givne Linie danne en Vinkel paa 90° med hinanden. (Punkternes Afstand ses altsaa under en Synsvinkel paa 90°).

2. Hvad forstaaes ved Figurers Lighedannedhed? Naar ere Cirkelsegmenter (Afsnit) lighedannede? Hvis Forholdet imellem to Cirklers Radier er 0,36, hvor store ere da følgende Forhold:

- a) imellem to lighedannede Segmenters Chorder,
- b) imellem to lighedannede Segmenters Arealer?

3. Af en given indskreven regelmæssig 2nkants Side og største Radius søges nkantens Side. Anvendes til Beregning af den regelmæssige Femkants Side, naar Cirkelns Radius er r .

De 5 Elever, som underkastede sig Examen, bestode samme med de Karakterer, som følgende Schema udviser:

J. O. G. P. Brammer	g	g	mg	g	g+	g+	g	g÷	g+	g+	58
G. C. L. Gærriges.	g	g+	mg÷	mg	mg	mg	mg÷	g+	g+	mg÷	68
O. Grosman	mg	mg+	mg+	mg	mg+	g	g+	g+	g+	mg+	72
P. S. H. Larsen.	mg	mg+	mg	mg÷	ug÷	mg÷	g+	mg	mg	ug÷	76
A. Wright.	g	g	mg	g+	mg	mg	g÷	g÷	g	mg÷	44
	Dansk.	Tysk.	Engelsk.	Fransk.	Historie.	Geographi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Naturhistorie.	Points.

Om de Betingelser, under hvilke iblandt Andre Disciple, som have bestaaet Afgangsexamen ved Skolen med mindst 66 Points, ved en Tillægsexamen ville kunne erhverve akademisk Borgerret ved Universitetet, er den 22de Maj 1874 udkommen følgende Bekjendtgjørelse fra Undervisningsministeriet:

Paa derom af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet nedlagt allerunderdanigst Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøieste Resolution af 16de d. M. allernaadigst at bifalde følgende Bestemmelser for Indretningen af en Tillægsexamen i dobbelt Retning for dem, der uden at have underkastet sig Afgangsexamen ved de lærde Skoler ville indskrives som akademiske Borgere ved Kjøbenhavns Universitet:

1. Adgang til ved en Tillægsexamen at erhverve akademisk Borgerret ved Kjøbenhavns Universitet uden at have underkastet sig Afgangsexamen ved de lærde Skoler have, ligesom hidtil, Følgende:

a) De, der have underkastet sig den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet eller Afgangsexamen for Realdisciple — begge af den højere Grad — med et saadant Udfald, at Karakterernes Gjennemsnit er mindst 6, og derefter tillige enten Adgangsexamen i Mathematik til den polytekniske Lærestanstalt eller Landinspektorexamen eller Skovbrugsexamen ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, de to sidstnævnte Examina med et saadant Udfald, at Karakterernes Gjennemsnit sværdi er mindst 5;

b) Polytekniske Candidater med 1ste og 2den Karakter, uden Hensyn til med hvilket Udfald de tidligere have bestaaet den almindelige Forberedelsesexamen;

c) Lieutenanter, der have bestaaet Afgangsexamen for Officersskolens næstøyngste Klasse:

d) De, der have bestaaet Overgangsprøven fra yngste til ældste Klasse ved Søofficeerskolen;

e) De, der enten have bestaaet 4de Klasses Hovedexamen for studerende Disciple i en lærd Skole, jfr. Lov af 1ste April 1871, med et saadant Udfald, at Karakterernes Gjennemsnit er mindst 6, eller Skolelærerexamen med Karakteren „Meget duelig“, og derefter den i kongelig Resolution af 21de September 1872, bekendtgjort 26de s. M., under Post 3 bestemte Prøve i 2 nyere Sprog med mindst 1 „Meget godt“ og 1 „Godt“, naar de derhos have bestaaet Adgangsexamen i Mathematik til den polytechniske Læreanstalt eller en af de andre ovenfor under a nævnte Examina.

2. De, der høre til de nævnte Klasser, skulle, naar de ville erhverve akademisk Borgerret i sproglig-historisk Retning, underkaste sig en Prøve i dansk Stil, Latin, Græsk, Historie og Fransk af samme Omfang og Art, som for Afgangsexamen ved de lærde Skoler i sproglig-historisk Retning er fastsat ved Anordningen af 5te August 1871 angaaende Undervisningen i de lærde Skoler § 5 (med Hensyn til Pensa efter § 4 b 1 og 2 og § 5 b 1 og 2, som for Privatister bestemt), dog at der i Modersmaalet kun skrives een Udarbeidelse over en frit valgt Opgave.

Der gives for Prøven 3 Karakterer i Latin, der hver regnes enkelt, og een i Dansk, Græsk, Historie og Fransk, der fordobles, og til at bestaae fordres Værdien af 11 „Godt“ = 55 Points.

3. De, der under samme Forudsætninger ville erhverve Borgerret i mathematisk-naturvidenskabelig Retning, skulle underkaste sig en Prøve i dansk Stil, Historie og Fransk af samme Omfang og Art, som ved Anordningen af 5te August 1871 § 5 er foreskrevet, dog at der i Modersmaalet kun skrives

een Udarbeidelse over en frit valgt Opgave, samt en Prøve i Latin i det Omfang og i den Form, som er foreskrevet for 4de Klasses Hovedexamen ved den nævnte Anordnings § 3 Nr. 9 sammenholdt med § 2 Nr. 3, og derhos, forsaavidt de ikke ere polytekniske Candidater, en Prøve i Naturlære efter Anordningens § 5 c 2 sammenholdt med § 4 c 2.

Der gives een Karakter i hvert Fag, hvoraf den i Latin fordobles, saa at der fremkommer 6 (for polytekniske Candidater 5) Karakterer Til at bestaae fordres Værdien af 6 „Godt“ 3: 30 Points, for polytekniske Kandidater Værdien af 5 „Godt“ 3: 25 Points. For dem, der have underkastet sig 4de Klasses Hovedexamen for studerende Disciple, bortfalder Prøven i Latin, naar de for dette Fag have erholdt mindst „mg. ÷“ ved Skolens Examen. I modsat Fald have de at underkaste sig samme Prøve i Latin som de øvrige. Til at bestaae kræves der, naar Latin bortfalder, Værdien af 4 „Godt“ (20 Points).

4. Prøven afholdes ved Universitetet af en dertil dannet Comite af Medlemmer af den filosofiske og det matematisk-naturvidenskabelige Facultet.

Bedømmelsen af de skriftlige Examensarbejder sker af 2 af Comiteens Medlemmer. Ved den mundtlige Prøve er foruden Examinator et andet Medlem af Comiteen tilstede som Censor.

5. De, som ville underkaste sig Prøven, have inden hvert Aars 1ste Mai skriftlig at anmelde dette, under Vedlæggelse af de fornødne Bevisligheder for Tilstedeværelsen af de ovenmeldte Betingelser for at stedes til Prøven, for Formanden for Examenscomiteen.

6. Ved Indtegningen til Prøven erlægges i Examensgebyr af hver Examinand 14 Kroner.

7. Med Hensyn til den almindelige filosofiske Prøve og andre Forberedelsesexamina for visse Fag ved Universitetet gjælde samme Forskrifter for dem, der ved denne Prøve have vundet akademisk Borgerret, som for andre Studerende.

8. Tillægsexamen i den her fastsatte Form afholdes første Gang i den for Universitetet foreskrevne Examenstid ved Udgangen af det akademiske Semester, der tager sin Begyndelse den 1ste Februar 1875.

9. Fra samme Tid bortfaldt de i de kongelige Resolutioner af 2den April 1869, bekendtgjort samme Dag, og 1ste October s. A., bekendtgjort under 6te s. M., indeholdte Bestemmelser om en Tillægsexamen for Erhvervelse af den akademiske Borgerret.

Hvilket herved bekendtgjøres til Efterretning for alle Vedkommende.

SKOLENS DISCIPLER.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar havde Skolen 71 Disciple. Til den 15de August indmeldtes 17, og Skolen begyndte saaledes det nye Aar med 88 Disciple. I Løbet af Aaret indmeldtes 1 og udmeldtes 6, saa at Disciplenes Antal nu (i Juni Maaned) er 83.

Disses Navne (Fædrenes Navne ere tilføjede i Parantes, og Fornavnene kun anførte fuldstændigt for de nye Disciple) ere følgende:

Sjette Klasse.

A. C. M. Hansen (Læge *Hansen*).

J. F. Stricker (Kapitain og Kjøbmand *Stricker*).

C. V. Hom (Sadelmager *Hom* Kjøbenhavn).

Disse 3 Disciple ville i Aar indstille sig til Afgangsprøven

- B. G. Gjødese*n (Kapitain *Gjødese*n).
V. L. Dreyer (Konsul *L. Dreyer*).
E. C. Grosmann (Bundtmager *Grosmann*).
P. V. Svendsen (Assuranceagent *Svendsen*).
C. C. E. Renouard (Translatør og Telegrafist *Renouard*).
O. F. Johannsen (Kapitain *Johannsen*).
J. P. Wildenradt (Oberst *Wildenradt*).
A. J. Lassen (Rektor *Lassen*).
A. H. S. Steenberg (Apotheker *Steenberg*).
E. L. Mehren (Konsul *J. von Mehren*).
W. E. E. Lund (afd. Kjøbmand *Lund*).
J. Steen (Tømmermester *Steen*).

Femte Klasse.

- E. Møller* (Prokurator *Møller*)
C. Willumsen (Uhrmager *Willumsen*).
J. A. V. Ginge (Skibskapitain *Ginge*).
H. L. E. S. Garrigues (afd. Kjøbmand *Garrigues*).
D. Møller (Broder til Nr. 1).
L. C. Stricker (Broder til Nr. 2 i VI.A.)
V. Rohde (Premierlieutenant og Garvermester *Rohde*).
N. F. Dithmer (Proprietær *Dithmer*).
 **C. J. L. Rasmussen* (afd. Kjøbmand *Rasmussen*).
G. V. C. Jessen (Kjøbmand *Jessen*).
C. V. Møller (Oversergent *Møller*).

Fjerde Klasse.

- C. J. A. Hansen* (Premierlieutenant *Hansen*).
N. P. C. Hansen (Lods *Hansen*).

- **L. C. A. Schomann* (Postbetjent *Schomann*).
C. M. Tvede (Kapitain og Brændevinsbrænder *Tvede*).
P. Møller (Broder til Nr. 1 i V.).
C. A. Meinig (Proprietær *Meinig*).
W. L. Reiffenstein (Kjøbmand *Reiffenstein*).
R. G. Ellinger (Stabshornist *Ellinger*).
V. E. Schiern (Proprietær *Schiern*).
H. P. F. Petersen (Brændevinsbrænder *Petersen*).
G. Gradman (Konsul *Gradman*).
C. A. Petersen (Broder til Nr. 10).
N. C. Schiern (Broder til Nr. 9).
C. E. Havgaard (Maskinmester *Havgaard*).

Tredie Klasse.

- A. L. Hansen* (Broder til Nr. 1 i VI.A.).
E. F. Monrad (Cand. polyt. *Monrad*).
C. F. C. Hansen (Lods *M. Hansen*).
Edgar Lindenau Aabye (Stadsphysicus *Aabye*).
A. V. Larsen (Skibskapitain *Larsen*).
Carl Peter Ludvig August Abildgaard Larsen (Kapitain *Larsen*).
C. L. Goele (Overspillemand *Goele*).
Edvard Alexander Svedstrup (Lieutenant og Fabrikbestyrer *Svedstrup*).
E. H. Tvede (Fabrikant *Tvede*).
E. J. J. Gundelach (Politibetjent *Gundelach*).
O. Lassen (Konditor *Lassen*).
O. Joelsson (Kjøbmand *Joelsson*).
E. E. Mehren (afd. Kjøbmand *E. von Mehren*).
A. Renouard (Broder til Nr. 5 i VI.B.)
C. F. Buntzen (Lods *Buntzen*).

- P. J. Schiøttz* (Skibskapitain *Schiøttz*).
Emil Christian Donatzky (Bogtrykker *Donatzky*).
L. P. Grosmann (Broder til Nr. 3 i VI.B)
V. Riisberg (Kapitain og Smedemester *Riisberg*).
P. J. Borella (afd. Garvermester *Borella* i Saxkjøbing).

Anden Klasse.

- R. H. V. Ravn* (Lods *Ravn*).
T. J. Kjædebye (Raadstuebetjent *Kjædebye*).
 **Claudius Frederik Carl Johansen* (afd. Raadstuebetjent *Johansen*).
R. Crail (Overspillemand *Crail*).
C. Jensen (Karantænebetjent *Jensen*).
E. S. F. Rohde (Tømmerhandler *Rohde*).
M. M. Friis (afd. Brændevinsbrænder *Friis*).
A. F. V. Rohde (Broder til Nr. 6).
A. E. Lorentzen (Skomagermester *Lorentzen*).
Carl August Oldenburg (Godsejer *Oldenburg*).
Charles Antony Jansen (Færgemand *A. Jansen*).
H. G. Willumsen (Broder til Nr. 2 i V.).
Otto Ludvig Dreyer (Assistent *T. Dreyer*).
Tejada, Carlos Saenz de Tejada y Groizard (spansk Konsul *Tejada*).

Første Klasse.

- Svenn Monrad* (Broder til Nr. 2 i III.).
Frederik Steenberg (Broder til Nr. 9 i VI.B.).
Jørgen Ferdinand Jørgensen (Forpagter *Jørgensen* i Hellebæk).
Niels Otto Mehren (Broder til Nr. 13 i III.).
 **Harald Julius Lars Nissen* (afd. Lods *Nissen*).

Johannes Christoffer Edouard Møller (Kommander-
sergent *Møller*).

John Sofus Willumsen (Broder til Nr. 2 i V.).

Emil Oscar Nicolai Olsen (Smed *Olsen*).

Vilhelm Martin Otto Poulsen (Bogbinder *Poulsen*).

De med * betegnede Disciple have været holdte i Skolen
ved Understøttelse af „Den borgerlige Forening til Realkund-
skabers Udbredelse“.

DEN UGENTLIGE TIMEFORDELING.

Klasse	I.	II.	III.	IV.	V.	VI. A-B.
Religion	3	2	2	2	2	
Historie	2	2	2	2	2	3-3.
Geografi	2	2	2	2	2	2-2.
Dansk	6	5	4	3	3	3-3.
Tysk	5	4	4	3	3	4-3.
Engelsk	n	4	3	3	3	3-3.
Fransk	n	n	4	4	2	4-4.
Regning	5	4	4	3	2	2-2.
Arithmetik	n	n	n	n	3	3-2.
Geometri og geom.Tegning	n	n	n	4	4	4-4.
Naturhistorie	2	2	2	2	2	2-2.
Physik og Chemi	n	n	n	n	n	4-4.
Skrivning	5	5	3	2	2	n-n.
Tegning	2	2	2	2	2	n-n.
Sang	2	2	2	2	2	n-2.
Gymnastik	2	2	2	2	2	2-2.
	36	36	36	36	36	36

SKOLENS LÆRERE OG FAGFORDELING.

Den 1ste November modtog Skolens mangeaarige Lærer i Engelsk, Hr. Translatør Jørgensen, en privat Ansættelse i Kjøbenhavn udenfor Lærervirksomheden. Hans Fag overdroges derefter til Hr. Lieutenant Grum, hvem Skolen alt fra tidligere Tid kjendte som en dygtig og nidkjær Sproglærer. Skolens Lærere og Fagfordelingen mellem disse ere derefter følgende:

1. Rektor: Historie i samtlige Klasser, Geografi i IV., V., VI.
 2. Hr. Lieutenant Grum: Engelsk i hele Skolen, Tysk i I, II.
 3. - Cand. phil. Kiær: Dansk i hele Skolen, Religion i IV., V.
 4. - Cand. polyt. Monrad: Matematik, Naturlære og Naturhistorie i hele Skolen (har tillige Inspektionen paa Skolen).
 5. - Cand. phil. Müller: Fransk i hele Skolen, Tysk i III., IV., V., VI.
 6. - A. Paulsen: Religion i I., II., III., Geografi i I., II., III., Regning i samtlige Klasser.
 7. - Maler Damm: Tegning i samtlige Klasser.
 8. - Premierlieutenant Larssen: Skrivning og Gymnastik.
 9. - Musiklærer Wilhelmi: Sang.
-

De i Skoleaaret gennemgaaede Pensa ere følgende:

Dansk.

- VI. Forskjellige Forfattere ere benyttede til Oplæsning og Analyse. Klassen har desuden læst den nordiske Gudelære efter Dorph i Forbindelse med Lefoliis, „fra Gudelivet og Gudetroen“. En Stil (Opgaver af blandet Indhold) er skreven om Ugen.
- V. Dansk Læsebog af Winkel Horn og Borchsenius er tilligemed Fortællinger af Blicher og Chr. Winther benyttet til Oplæsning. Grammatiken er mundtlig repeteret og indøvet ved Analysen. En Stil (af historisk eller beskrivende Indhold) er skreven om Ugen.
- IV. Dansk Læsebog af Winkel Horn og Borchsenius er benyttet til Oplæsning og Analyse, og Bojesens Grammatik er gennemgaaet, repeteret og indøvet. En Stil (Gjengivelse af et forelæst Stykke) er skreven om Ugen.
- III. M. Matzens Dansk Læsebog, 3die Del, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik ere Hovedstykkerne gennemgaaede og indøvede. Vers ere lærte udenad efter Holst's „Smaadigte“. En Stil (Gjengivelse af en lille Fortælling) er skreven om Ugen.
- II. M. Matzens Dansk Læsebog, 2den Del, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Bojesens Grammatik er især Afsnittet om Verberne og Pronominerne gennemgaaet. Vers ere lærte udenad efter Holst's „Smaadigte“. En Stil er skreven om Ugen efter Dictat.

- I. M. Matzens „Dansk Læsebog“. 1ste Del, er benyttet til Stavning, Oplæsning og Gjenfortælling af det Læste. Eleverne ere øvede i at gennemgaa Sætninger og kjende de enkelte Ord. Af Holst's Smaadigte ere nogle lærte udenad. To Stile ere skrevne om Ugen efter Dictat.

Tysk.

- VI. Hjorts tyske Læsebog Pag. 164—235 første Cursus og Schillers „Die Jungfrau von Orleans“. M. Funcks tyske Syntaxis. Af Lorentzens tyske Stiløvelser ere omtrent 60 Sider oversatte mundtlig, og 2 Stile ere skrevne om Ugen, en hjemme og en paa Skolen.
- V. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 113—183. Efter Simonsens tyske Grammatik er læst hele Formlæren, og desuden Funcks tyske Syntaxis. I hver Uge er en Stil skreven efter Jürs og Rungs Materialier.
- IV. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 56—102. Efter Simonsens Grammatik er læst Alt om Pronominerne, Adjectiverne og Verberne, og af Jürs og Rungs Materialier ere i en Time hveranden Uge adskillige Stykker omkring i Bogen oversatte skriftlig, og hveranden Uge en Time anvendt til mundtlig Oversættelse efter Geills Læsebog.
- III. Af Hjorts Læsebog er læst Pag. 20—74, og af Formlæren er læst Adjectivernes og Substantivernes Declination, Pronominerne, Præpositionerne og de regelmæssige Verber. En Time om Ugen er bleven

anvendt dels til mundtlig og dels til skriftlig Stiløvelse efter Geills Læsebog.

- II. Af tysk Læsebog af Geill er læst 3die Afsnit og af 4de Afsnit til Pag. 180 og de følgende tyske Stykker, samt af 5te Afsnit Nr. 134—138. 142, 143.
Af Grammatiken er læst Artiklen, Substantivet. Adjectivet, Talordene, Pronominerne og Verberne.
- I. Af tysk Læsebog af Geill er læst første og andet Afsnit, samt af 5te Afsnit Nr. 127—130.

Engelsk.

- VI.A. har læst „Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, til Brug i Skolernes øverste Klasser“ af Listov, 1ste og 2det Hefte. Til cursorisk Læsning er der i Timer udenfor den egentlige Skoletid benyttet et Par Komedier og enkelte Stykker af Løkkes engelske Forfattere. Hele Mariboers Grammatik er bleven repeteret.
- B. har læst „Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser“ af J. Listov, 1ste Hefte, og 2det Hefte til Pag 24.
- V. Af 1ste Afdeling af Listovs „Engelske Læsestykker og Stiløvelser“ er læst fra Pag. 55 og ud, samt af „Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser“ af Listov 1ste Hefte til Pag. 56, og af Mariboers Grammatik 3die og 4de Afsnit. Enkelte Stile ere skrevne dels paa Skolen dels i Hjemmet. Nogle faa Digte ere lærte udenad.
- IV. Af 1ste Afdeling af Listovs „Engelske Læsestykker og Stiløvelser“ er læst Pag. 1—55, og af Mariboers

Grammatik Formlæren. En Del Stile ere skrevne efter Diktat eller efter Listovs Stiløvelser, 1ste Afdeling.

- III. Af Listovs „Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk“ er læst 2den Afdeling Stykkerne 1—35, samt de følgende engelske, og af Mariboers Grammatik Formlæren undtagen de uregelmæssige Verber.
- II. Listovs „Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk“, 1ste Afdeling, er læst. Grammatikens Elementer ere indøvede ved Analyse.

Fransk.

- VI. Hele Klassen har læst Borrings „Album littéraire“ Pag. 1—51, 92—99, 160—176, 193—205, 205—234, 261—279. Efter Abrahams's Grammatik er læst et Udtog af Syntaxis.
- V. Af Lassens franske Læsebog er læst Pag. 153—166 og 193—223. Efter Abrahams's Grammatik er læst hele Formlæren. En Stil er skreven hver anden Uge efter Borrings Stiløvelser.
- IV. Af Lassens franske Læsebog er læst Pag. 145—192. Kjønnen, Tallet, Adjectivernes Comparation, Talordene, Pronominerne og Verberne (de regelmæssige og uregelmæssige) ere lærte efter Abrahams's Grammatik. Mundtlig ere oversatte Stykkerne 30—52 efter Borrings Stiløvelser.
- III. Hele Lassens franske Læsebog for Begyndere er gennemgaaet. I Grammatik er lært Hjælpeverbernes og de regelmæssige Verbers Conjugation.

Af Borrings Stiløvelser ere mundtlig oversatte Stykkerne 1—37.

Religion.

- V. Luthers Catechismus ved Balslev er læst fra § 106—ud samt repeteret forfra, Assens's større Bibelhistorie fra Pag. 181 og ud. Psalmer ere lærte udenad.
- IV. Luthers Catechismus ved Balslev, § 66 til § 105. Af Assens's Bibelhistorie er læst det nye Testamente forfra til Pag. 180. Psalmer ere lærte udenad.
- III. Luthers Catechismus ved Balslev fra § 45 til § 77. Af Assens's Bibelhistorie er læst det gamle Testamente. Psalmer ere lærte udenad.
- II. Luthers Catechismus ved Balslev, første Hovedstykke til § 45. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det nye Testamente, Apostelhistorien og den kortfattede Kirkehistorie. Psalmer ere lærte udenad.
- I. Af Balslevs Bibelhistorie er læst det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab og desuden Luthers lille Catechismus. Psalmer ere lærte udenad.

Historie.

- VI. Den nyere Historie fra 1789 efter Bohrs mindre Lærebog og Danmarks Historie efter Blochs Lærebog. Øverste Afdeling har desuden repeteret alt det tidligere Læste.
- V. Den nyere Historie fra Reformationen til 1789 efter Bohrs mindre Lærebog.

- IV. Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog i Historie.
- III. De nordiske Rigers Historie efter samme Lærebog.
- II. Uddrag af Middelalderens Historie efter samme Lærebog.
- I. Uddrag af Oldtidens Historie efter samme Lærebog

Geografi.

- VI. Hele Geografien er bleven repeteret efter Rimestads mindre Lærebog.
- V. Danmark, Mellemeuropa og den græsk-tyrkiske Halvø samt Indledningen til Geografien efter samme Lærebog
- IV. Øst- og Mellemeuropa efter Erslevs Lærebog Nr. 2.
- III. Indledning til Geografien samt Danmark, Norge og Sverig efter samme Lærebog.
- II. Verdensdelene med Undtagelse af Europa efter Begyndelsesgrundene af Geografien ved Løfler.
- I. Indledning til Geografien og Europa efter samme Lærebog.

Mathematik.

- VI.A. Hele Steens Geometri. Steens elementaire Arithmetik og Algebra.
 - a. Steens Geometri fra § 138 til § 195. Steens elementaire Algebra til § 4.
- V. Steens Geometri til § 138 og hele Steens elementaire Arithmetik til Potens.
- IV. Steens elementaire Arithmetik er læst til § 4. VI. og V. have i Gjennemsnit havt 3—5 skriftlige Op-

gaver at besvare om Ugen, dels i Hjemmet, dels paa Skolen. I samtlige 3 Klasser er hele Simesens geometriske Tegnrelære gennemgaaet i de geometriske Tegn timer, og VI.A. har tillige tegnet de fleste af de i Johnsens Lærebog givne Opgaver i Projectionstegning og geometrisk Konstruktion.

Regning.

- VI. Omvendt og sammensat Reguladetri, Delings-, Gjennemsnits-, Procent- og Vexelregning. Ældste Afdeling har tillige havt Øvelser i Logarithmers Anvendelse ved Rentesregning osv. og Opgaver til Løsning i Hjemmet.
- V. Decimalbrøker og deres Anvendelse ved det metriske System, Metalregning, omvendt og sammensat Reguladetri samt Gjennemsnits- og Delingsregning.
- IV. Reguladetri i hele Tal og Brøk, Decimalbrøker og deres Anvendelse ved det metriske System, Metalregning, omvendt og sammensat Reguladetri samt Gjennemsnitsregning.
- III. Brøkregning og lettere Reguladetritykker.
- II. Af C. Hansens Regnebog er gennemgaaet Slutningen af 1ste og Begyndelsen af 2den Del. Klassen har tillige gennemgaaet Slutningen af Femmers Hovedregningsopgaver i hele Tal.
- I. Af C. Hansens Regnebog er gennemgaaet 1ste Del og i Hovedregning af Femmers Opgaver de 4 Regningsarter i hele, ubenævnte og benævnte Tal.

Naturlære.

- VI. Øverste Afdeling har læst og repeteret hele Phy-

siken efter Holtens Lærebog, med Undtagelse af Lyslæren og enkelte Stykker. Anden Afdeling har efter samme Lærebog læst og repeteret fra Varme og ud. Øverste Afdeling har efter Hoyers Lærebog læst og repeteret Chemien, anden Afdeling Metalloiderne.

Naturhistorie.

- VI. Begge Afdelinger have repeteret Planterigets Naturhistorie efter Vaupells Lærebog, og øverste Afdeling tillige Dyreriget efter Lützens lille Lærebog.
- V. Hvirvel-, Led- og Bløddyrene efter Lützens lille Lærebog.
- IV. Planterigets Naturhistorie efter Vaupells Lærebog, fra de blomsterbærende Planter og ud.
- III. Planteriget efter Vaupells Lærebog, til 10de Capitel,
- II. Led- og Bløddyrene efter Lützens lille Lærebog.
- I. Hvirveldyrene, dels efter Lützens lille Lærebog dels efter mundtligt Foredrag.

Følgende Bøger ere bestemte til at bruges i det kommende Skoleaar i de forskjellige Klasser:

- VI. Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borchsenius. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Simonsens tyske Formlære. Kortfattet tysk Syntaxis af M. Funch. Lorentzens tyske Stiløvelser. Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Skolernes øverste Klasser af Listov, 2det Hefte. Engelske Stiløvelser af Listov, 2den Afdeling. Maribo: Engelsk Formlære. Album litté-

- raire, Kjøbenhavn. Borrings franske Stiløvelser. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorie. Lærebog i Danmarks, Norges og Sverigs Historie af V. A. Bloch. Historiske Oversigtstabeller af Jørgensen. Rimestads mindre Geografi. Steens Geometri. Steens elementaire Algebra. C. Hansens Regnebog for Seminarier og højere Realskoler, sidste forkortede Udgave. Holtens Physik (2den Udgave). La Landes Logarithmetabeller. Hoyers Chemi. Vaupells Planterigets Natnrhistorie, udgiven af Grønlund. Lützens Zoologi (den lille).
- V. Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borchsenius. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Simonsens tyske Formlære. Kortfattet tysk Syntaxis af M. Funch. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter til Brug i Sholernes øverste Klasser af Listov, Kjøbenhavn 1868, 1ste Hefte. Engelske Stiløvelser af Listov, 2den Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Lassen: Fransk Læsebog i to parallelle Afdelinger. Borrings Stiløvelser. Assens's større Bibelhistorie. Blochs Lærebog i Historie. Erslevs Lærebog i Geografi, Nr. 2. Historiske Oversigtstabeller af Jørgensen. Steens Geometri. Steens elementaire Arithmetik. C. Hansens Hoved- og Tavleregningsopgaver, 3die Del, sidste Udgave. Femmers Hovedregningsopgaver. 2den Del, sidste Udgave. Vaupells Planterigets Naturhistorie, udgiven af Grønlund. Lützens Zoologi (den lille).

- IV. Dansk Læsebog ved Winkel Horn og Borchsenius. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. Engelske Læsestykker og Stiløvelser af Listov, 1ste Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Lassen: Fransk Læsebog i to parallelle Afdelinger. Borrings Stiløvelser. Assens's Bibelhistorie, forkortet Udgave. Lærebog i Historie af V. A. Bloch. Historiske Oversigtstabeller af Jørgensen. Erslevs Lærebog i Geografi, Nr. 2. Vaupell: Planterigets Naturhistorie, udgiven af Grønlund. Steens elementaire Arithmetik. C. Hansens Hoved- og Tavleregningsopgaver, 3die Del, og Femmers Hovedregningsopgaver, 2den Del (sidste Udgaver).
- III. Dansk Læsebog af M. Matzen, 3die Del. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Bojesens danske Grammatik. Hjorts tyske Læsebog. Simonsens tyske Formlære. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk af Listov, 2den Afdeling. Mariboe: Engelsk Formlære. Lassen: Fransk Læsebog for Begyndere. Borrings Stiløvelser. Assens's Bibelhistorie, forkortet Udgave. Lærebog i Historie af V. A. Bloch, Erslevs Lærebog i Geografi, Nr. 2. Vaupell: Planterigets Naturhistorie (ny Udgave 1866 ved Grønlund). C. Hansens Hoved- og Tavleregningsopgaver, 2den Del og Femmers Hovedregningsopgaver, 2den Del (sidste Udgaver).

- II. Dansk Læsebog af M. Matzen (Udgave 1873, 2den Del). Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. J. Listov: Ledetraad til Brug ved den første Undervisning i Engelsk, 1ste Afdeling. Balslevs Bibelhistorie. Lærebog i Historie af V. A. Bloch, 1ste Del. De første Begyndelsesgrunde af Geografien ved Løffler. Lützens Zoologi (den lille). C. Hansens Tavleregningsopgaver, 2den Del. Femmers Hovedregningsopgaver, 1ste Del (sidste Udgave).
- I. Dansk Læsebog af M. Matzen, 1ste Del. Holst's Smaadigte til Udenadslæsning. Geill: Praktisk Vejledning til at lære det tyske Sprog. Balslevs Bibelhistorie. Lærebog i Historien af V. A. Bloch, 1ste Del. De første Begyndelsesgrunde af Geografien ved Løffler. Lützens Zoologi (den lille). C. Hansens Regnebog, 1ste Del. Femmers Opgaver i Hovedregning 1ste Del (sidste Udgave).

Anm.: Enhver Discipel maa være i Besiddelse af en Tavle og de fornødne Skrive- og Tegnebøger til Brug paa Skolen, samt af et Atlas til Brug i Hjemmet, og Disciplene i de øverste Klasser tillige af et Tegnebestik, en Trekant af Træ og en kort Trælineal.

DE OFFENTLIGE PRØVER:

afholdes i Aar saaledes:

Afgangsexamen:**Skriftlig:** Torsdag den 15de Juni, Kl. 8: Dansk Stil, Kl. 4:Tysk Stil. Fredag den 16de, Kl. 8: Geometrisk
Udarbejdelse, Kl. 4: Arithmetisk Udarbejdelse.**Mundtlig:** Lørdag den 24de Juni:

Kl. 8: Tysk.

Kl. 9: Fransk.

Kl. 11: Engelsk.

Kl. 1: Geografi.

Kl. 2: Naturhistorie.

Mandag den 26de Juni:

Kl. 8: Historie.

Kl. 11: Matematik

Kl. 2: Naturlære.

Den almindelige Examen:*Lørdag den 8de Juli:*

- Kl. 8: VI. Geometri. V. Dansk. IV. Fransk. III. Regning.
I. Historie.
- Kl. 10: V. Historie. IV. Religion. II. Regning I Naturhistorie.
- Kl. 12: VI. Historie. IV. Regning. III. Naturhistorie. I Tysk.

Mandag den 10de:

- Kl. 8: VI. Tysk. V. Engelsk. IV. Naturhistorie III. Historie.
II. Religion.
- Kl. 10: V. Naturhistorie. IV. Dansk. III. Engelsk II. Historie.
I. Religion.
- Kl. 12: VI. Naturlære. V Tysk. Yngste Afdeling Gymnastik

Tirsdag den 11te:

- Kl. 8: VI. Engelsk. V. Geometri. IV. Historie. III. Fransk.
I. Dansk.
- Kl. 10: VI. Geografi. IV. Arithmetik. III. Dansk. II. Tysk.
I Geografi.
- Kl. 12: Ældste Afdeling Gymnastik. II. Geografi.

Onsdag den 12te:

- Kl. 8: VI. Dansk. V. Geografi. IV. Tysk. III. Geografi.
II Naturhistorie.
- Kl. 10: VI. Fransk. V. Arithmetik. III. Religion.
- Kl. 12: VI. Arithmetik. V. Fransk. IV. Engelsk II. Dansk.
I. Regning.

Torsdag den 13de:

- Kl. 8: VI. Naturhistorie. V. Religion. IV. Geografi. III. Tysk
II. Engelsk

Fredagen den 14de Juli Kl. 10 meddeles Klasseopflytningerne. Samme Dag Kl. 11 prøves de Elever, som ønskes optagne i Skolen fra det nye Skoleaars Begyndelse. — Sommerferien begynder Lørdagen den 15de Juli, og Undervisningen i det nye Skoleaar Tirsdagen den 16de August.

Til at overvære de mundtlige Prøver indbydes Enhver, der interesserer sig for Skolen, navnlig Disciplenes ærede Forældre og Værger.

HELSINGØR i Juni 1876.

V. LASSEN.

